

Mayıs 2019

FELSEFE

VKV Koç Özel İlkokulu, Ortaokulu ve Lisesi
Öğrenci Dergisi

FELSEFE

Mayıs 2019

Sayı: 128

Kapak Tasarım:
Emine Dide Yurtal / 10. Sınıf

VKV Koç Özel İlkokulu,
Ortaokulu ve Lisesi Öğrenci Dergisi
Mayıs 2019 Sayı: 128
ISSN 1305-3035

Türkçe, Almanca,
İngilizce, Fransızca
Aylık, Yerel, G. Siyasi Dergi

Yayınlayan:
VKV Koç Özel İlkokulu, Ortaokulu ve Lisesi
Tepeören - Tuzla - İstanbul

İmtiyaz Sahibi:
Prof. Dr. Murat Günel

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Zeynep Kurmuş Hürbaş

Yayınlar Koordinatörü:
Pınar E. Çelikörsü

Basım Yeri:
Gümüşsoy Matbaacılık
Reklam ve Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
0216 418 88 38 pbx

İçindekiler

Maddeye Övgü ve Karanlık Çukurdakilere Ağıt	2-5
Amaç - Eudomonía	6-10
Denge	11-13
The Meaning of Life	14-15
Yaratılmayı Bekleyen Anlam	16-17
Heinz'ın İkilemi ve Ahlak Felsefesi	18-19
Nothing is True	20-21
War and Its Possible Consequences	22-23
Meaning of Life	24-25
Yol	26-28

Dergi Ekibi:
Güniz Yalınbaş
Fatma Bozdemir

“Gece inerken ilk kararan yerler çukurlardır, en son aydınlanan da oralardır.”
Bilge Karasu, Gece, İstanbul,
Metis Yayınları, 1991, s. 154.

Maddeye Övgü ve Karanlık Çukurdakilere Ağıt

Toplumsal bunalım dönemlerinde toplumun maddi ve manevi açıdan en çok tahribata uğrayan kesimi alt-sınıftır. Bilge Karasu'nun Gece adlı romanından alınmış bu alıntıya felsefi yöntem ile yaklaşmak gerekirse “çukur” imgesini tarih boyunca yönetilen sıfatıyla varlığını idame ettirmiş, Antik Çağlar'ın kölesi, Feodal Çağ'ın serfi, sanayi devrimi sonrası toplumların proletaryası olan alt-sınıf, “gece” ve “karanlık” imgelerini ise toplumu mantıksal düşünce ekseninden uzaklaştıran, kitlesel

kargaşa hareketlerine neden oluşturan toplumsal bunalım dönemleri olarak yorumlayabiliriz. Bu yaklaşımı temellendirmek adına öncelikle “çukur”, “gece” ve “karanlık” kavramlarını materyalist ve sosyolojik bir düzlem üzerinde ele almış olmanın gerekçelerini sunmamız, ayrıca sosyal buhran dönemlerinin etkisinin niçin alt-sınıf üzerinde daha egemen olduğunun dayanağını oluşturmamız gerekmektedir. Fransız materyalistlerinden biri olan

Feuerbach'tan etkilendikten sonra bir nevi fikir öncülü olan Hegel'e karşı taarruza geçen Marx, evrenin deviniminin temelini maddeye oturtur ve idealistlerin bilinmezlik perdesini yırtar. İdealistlerin bilimsel prensiplerle incelenmesi gereken meseleleri muğlaklaştırıcı bakış açılarıyla ele almasına tepki göstermiş ve devamında geliştireceği toplumsal savları diyalektik maddecilik temeli üzerine kurmuştur. Sanayi devrimi sonrası toplumların yapısını ele aldığımızda Marx ve ardından gelecek yeni materyalist düşünürlerin maddeci anlayışı benimsemesinin kaçınılmaz olduğunu görmekteyiz. Orta Çağ'da Tanrı'sına, Yeni Çağ'da aklına sığan insan sanayi devriminin oluşturduğu her geçen gün kalabalıklaşan ve bireyi kalıplaştıran toplum yapısında aidiyet gücünü aldığı dayanaklarını kaybetmiştir. Jose Ortega'nın da söylemiyle "Artık kahramanlar yok, sadece koro var"dır. İnsan, Maslow'un piramidinin en altında, günlük yaşamını idame ettirme gereksiniminin karşılanması adına sistemin yarattığı dolambaçlı bürokratik süreçler içerisinde, varoluşçu Heidegger'in belirttiği gibi "publikum"un içerisinde erimiş, benliğini güvence altına almak adına sarıldığı tinsel örtüleri kaybetmiştir. Varoluşçu ve Nihilist Felsefede benliği kavrama adımlarının başında gelen, sistemsel anlamsızlığın yarattığı hiçlikle yüzleşmenin yarattığı korku, insanı bilimsellik ekseninden uzaklaştıran soyutsallığı def etmiştir. Bu soyutsuzlaşan düşünce yapısı altında insanı ve insanın dünya ile olan ilişkisini açıklayabilecek nihai yapı olarak geriye madde kalmıştır. İdealist düşüncelerin boyunduruğu altında yüzyıllarca yaşamış olan insanlık, artık düşünce ve varoluştan önce var olmuş maddeye sarılma ihtiyacı duymuştur. Bu nedenle insanın düşünce yapısındaki bu değişim ele alındığında "çukur", "gece" ve "karanlık" imgelerine bir yorumlama getirirken materyalist felsefe ve onun toplumsal yorumlamaları üzerinden ilerlemek düşüncelerimizi bir temele oturtmak adına

daha rasyonel bir yaklaşım olacaktır. Fakat "çukur" imgesini cahil insan, "gece" imgesini kötü eylem ve "karanlık" imgesini mutluluktan uzaklaştıran pişmanlık hissi olarak ele alınabilecektir. Sokrates'te açıkça görebileceğimiz bir Antik Yunan ahlak anlayışı örneği içerisinde incelemiyor olmamızın nedeni nedir? Bu örnek, bu üç imgenin idealist çerçeveye yerleştirilmiş anlayışlar içerisinde de yorumlanabileceğini kanıtlayacak fakat aynı zamanda neden idealist anlayışı tercih etmemiş olmamızı da destekler nitelikte olacaktır. Öncelikle örneklemin temeline indiğimizde Sokrates'in rasyonalist bilgi anlayışında kendine dayanak bulmuş bir ahlak anlayışı görmekteyiz. Aklın "a priori" bilgilerini uyandırabilen insan akıllı ve doğru eylemlerde bulunacak, bunun sonucunda mutluluğu elde edip "eudaimonia"ya daha çok yaklaşacaktır. Aklın öncül bilgilerine erişemeyen cahil insan ise kötü eylemlerde bulunacak ve Antik Yunan Felsefesinde aşağılanmış o pişmanlık duygusunu hissedecektir. Yani kötü eylem işlemeye en eğilimli olan insan cahil insandır ve bunun sonucunda aşağılık pişmanlık duygusu ile baş başadır. Başta kendi içinde tutarlılığı ve imgelerle uyumunu açısından sağlam gözükken bu örneklemden idealist felsefenin kadim çıkmazlarından biriyle karşı karşıya bulunmaktayız. Sokrates'in bir temellendirmesine rastlanılmamış olmasıyla öne çıkan "a priori" bilgilerin kaynağı meselesi burada idealist felsefecileri sağlam dayanaklar aramaya itmiştir. Fakat bu dayanakların büyük bir çoğunluğu adlandırılmamış Tanrı'lar veya Tanrı'nın ta kendisidir. Örnek olarak Kant evrensel ahlak yasasının temellerini ödev ahlakına olan saygıya odakladığında bu saygıyı oluşturacak vicdani zorunluluğu dolaylı olarak tinsel bir varlığa bağlarken Voltaire doğrudan "Işığın güneşten geldiği gibi ahlakın da Tanrı'dan geldiğini" söyler. Tartışmayı Kant'ın da sınırları içerisinde bilimsel bilginin olanaksızlığından bahsettiği metafizik alanına

taşımak bizi nesnel, somut değerler üzerinden ilerlemekten alıkoyar. Böylece genel ahlaki yargıların kaynaklarına ulaşmaya çalışırken tartışma, bizi ilerleyebilmek adına inanç sistemlerini sağlamlaştırmaya veya alt üst etmeye zorlayacak bir karmaşaya doğru ilerletir. Hâlbuki bu ahlaki değerleri açıklama yolunda materyalist çalışmalardan örnek vermek gerekirse Emile Durkheim'in "içtimai baskı"sını, Herbert Spencer'in "süperorganik"ini kullanmak bizi gözlemlenebilir, sonucuna maddesel dünyanın sınırları içerisinde ulaşabileceğimiz, somut yargılarla kanıtlanabilecek veya yeni yargılara yer açmak adına çürütülebilecek mantıksal veriler üzerinden konuşmaya teşvik eder. Bu nedenle elimizdeki imgelerin incelenmesinde analizlerimizi sağlamlaştıracığımız dayanaklar idealist felsefe yerine materyalist felsefe temelleri üzerine kurulmuş olacaktır.

Maddeciliğin alıntıdaki imgeleri anlamlandırmadaki önemini vurguladığımızı göre tartışmanın toplumsal temellerini irdeleyebiliriz. Marx, tarihsel materyalizm anlayışında insanlık tarihinin sınıflar çatışması deviniminden ibaret olduğunu vurgular. Bu sınıfsal ayrımı üretim araçlarına sahiplik ve mülkiyet hakları gibi ekonomik temellere dayandıran Marx, doğa ile sistemin insan üzerindeki etkisini de finansal düzlemde inceler. Ona göre insanlığın sahip olduğu din, aile, kültür vb. kurumlar çağlarının üretim ilişkilerinden yansıyarak oluşmuş yapılardır. Savı temellendirmek adına da Orta Çağ'daki baskın Katolik yapının feodal düzenle sentezini örnek olarak ileri sürer. Bundan hareketle burjuva devrimi ile ortaya çıkan kapitalist yapının alt-sınıf üzerinde oluşturduğu sosyokültürel etkiler de tezimizi destekler niteliktedir. Marx'a göre işçi sınıfı kapitalist düzende emeğini satarak benliğini metalaştırdığından dolayı her türlü ekonomik dalgalanmadan kur hesaplamasıyla değer kazanan bir mal niteliğinde etkilenmektedir. Tekrar eden ekonomik krizlerin

sonucunda hayatını idame ettiren geçimsel uğraşını kaybetmekte ve kriz dönemini atlatmak adına atılan hükümet girişimlerinde de yeniden çalıştırılmaya zorlanmaktadır. Modern köle sıfatını daimi olarak taşıması adına onu yöneten burjuva tarafından sadece köle olarak yaşamını sürdürecektir olanaklar tanınmakta, liberal ekonomik sistemlerin "adil rekabet" anlayışını benimseyecek duruma getirilmekte ve sermaye devinimini hızlandırmak adına maddesel bir yarar sağlamayan popüler kültür ürünlerini üretmek zorunda bırakılırken aynı ürünleri satın almaya zorlandığı bir yaşam tarzına adapte olması beklenmektedir. Sattığı emeğin karşılığında daha fazla çalışıp artı-değere katkıda bulunurken üretmiş olduğu ürünler karşısına kendi emeğinin maliyetinin üzerinde fiyatlara çıkmaktadır. Kapitalizmin bir çıkmazı olan emek-değer ilişkisi devamlı krizlere yol açar ve bu da bizi işçinin bu ekonomik buhran döngüsünün başına döndürmektedir. Bu döngüyü somutlaştırmamız gerekirse 1929 ekonomik krizinin sonuçlarına baktığımızda üst-sınıfın elinde olan bankalar batan küçük bankaları tekeline almıştır, yani kazanç durumundadır. Küçük bankaların ve kredi çekmiş işletmelerin sahibi orta sınıf aldığı riskin karşılığını alamadığından yenik düşmüştür, yani geleceğe yönelik ekonomik hedeflerini gerçekleştirememiştir. Fakat bu "adil rekabet" anlayışına inanmaya zorlanmış, bu nedenle şansını ekonomik dünyanın ellerine bırakıp mal varlığını bankaların tekeline teslim etmiş veya geçimini deşindiğimiz "risk almış" işletmelerin kapısına dayandırmış alt-sınıf ise çok daha büyük bir hezimete uğramış, sefalet ile yüz yüze gelmiştir. Ekonomik krizle beraber doğan endişe ile Avrupa'da yükselecek potansiyeli yakalayan totaliter rejimlerin askeri girişimleri adına oluşturacakları ordularda da en ön safhalarda çarpışmak zorunda bırakılacaktır. Savaş sonrasında tahrip olmuş ülkelerin kalkınma mücadelesinde de fabrikalara yeniden yerleştirilecektir. Böylece asla vezir

olamayacak bir piyon gibi oyunun gidişatına göre tahtanın farklı yerlerinde konumlandırılacaktır. Tehlikeli hamlelerde şahını koruyacak pozisyonlarda yerleştirilecek, gerekirse feda edilecektir. Ne Aristo'nun orantılı adalet anlayışı gibi göreceli bir düzlemde, ne Bourdaloue'nin tanrısal bir zorunluluk olarak ifade ettiği adalet çizgilerinde, ne de Proudhon'un düzenden soyut, anarşist ve insancıl adalet görüşünde anlamlandırılabilir bu yapıdan çıkarabileceğimiz sonuç şudur ki çoğunlukla ekonomik tabanlı olmak üzere toplumsal buhran dönemlerinin yegâne tahrip ettiği toplumsal zümre alt-sınıftır. Fakat bu buhran devriminden kaçınamamanın sorumluluğu alt-sınıf bireylerinin omuzlarına yıkılarak temellendirmeye çalıştığımız savın yargısal değeri kısıtlanabilir mi? Libertarian yaşam anlayışı ve klasik ekonominin ilkeleri bu durumu hayata geçirmeye çalışır niteliktedir. Sosyal darwinist bir anlayışın gölgesi altında serbest ekonomi dünyasında risklerin mevcut olduğunu ve insanın hayatta kalması adına mücadele etmesi gerektiğini savunur. Fakat mülkiyet hakkının adaletsizliği üzerine yapılacak bir inceleme, "adil rekabet" anlayışındaki "adil" kavramını sarsacak niteliktedir. Proudhon yasalar üzerindeki mülkiyeti ilk işgal edenin hakkına dayanmasıyla ifade eder. Özellikle toprak mülkiyeti üzerinden inceleme yapılırsa, işgal edenlerin nüfusu ve niteliği sürekli bir değişken olduğundan dolayı mülkiyet hakkı bir belirsizlik içerisinde. Bu mülkiyeti sağladığı bayındırlık ile hak ettiğini eden mülk sahibi bayındırlığı gerçekleştiren işçinin de bu hakka sahip olabileceği gerçeğini savuşturmaya çalışır. Bu hakkı işçilerden emeklerinin karşılığını

ödeyerek satın aldığını iddia eden mülk sahibi bir şeyi hesaba katmamıştır. İşçilerin her birinin emeğinin karşılığını teker teker ödemesine rağmen işçilerin nitelik ve nicelik farkından ortaya çıkan kolektif çalışmanın karşılığı ödenmemiştir. Mülkiyeti elde etmedeki belirsizlik unsuru ve hak iddia edebilme koşullarındaki karşılıksız kalmış değerler "adil rekabet" anlayışının adilliğini bireye sorgulatmaktadır. Frederic Le Play gibi mülkiyeti toplumun temellerine bir ödül sistematığı içerisinde yerleştirmiş düşünürlerin ve sermaye eksenindeki çıkarlarını maksimize etmeye çalışan sermayedarların adil rekabet istencini arttırma çabaları da bu yanılgıya düşecek insanların arasından öne çıkma isteğidir. Bu nedenle toplumsal ekonomik buhranların etkilerini üzerinde hisseden alt-sınıfı rekabet edememekle suçlamak, pazarın rekabet anlayışının adaletsizliği karşısında anlamsız hale gelir ve savımızın yargısal değerini kısıtlama girişiminde başarısız olur. Analizlerimizi materyalist düşünce sistemlerinin olgusal ve nesnel eksenine oturtuktan ve tarihsel örneklerle irdeledikten sonra savımız kendini son bir kez kanıtlamış bulunuyor. Alt-sınıfın geçimsel bütün dinamikleri, tutarsız adalet anlayışından dolayı uyum sağlayamadığı serbest piyasa dünyasının daimi fakat öngörülemez dalgalanmalarından yıkıcı bir şekilde etkilenmektedir. Bu nedenle imgeleri bu sosyoekonomik düzleme indirdiğimizde fark ediyoruz ki gece inerken ilk kararan yerler çukurlardır, en son aydınlananlar da oralardır.

Kutay Koç/12. Sınıf

2 Aralık 2018 tarihinde yapılan 23. Türkiye Felsefe Olimpiyatları'na katılan 12. Sınıf öğrencimiz Kutay Koç, 484 kişinin katıldığı bu yarışmada 21. olmuş ve okulumuzu başarı ile temsil etmiştir.

Amaç - Eudomonia

"Zamanım Yok" diyenlere hap niyetinde stoik felsefe:

Herkes için ortaya konulan bu felsefe, erdemli olmayı öğütler ve duygularına boyun eğmeyerek insanın ahlaka uygun bir mantıkla ilerlemesini söyler. Evrende, insanın kendi düşünceleri dışında hiçbir şeyi kontrol edemeyeceğine inanır. Kontrolü altında olanlara odaklanarak kontrolünün olmadığı etkenleri de göz önünde bulundurur - olabilecek her şeyi kabullenir- ama burada elinden gelenin en iyisini yapmayı ve olmayı hedefler.

Bir işe girerken olabilecek her şeyi kabullenmek ise bu kişinin istediğinden ve kararlarından emin ilerlemesini ve olacak her koşulda ilerleyebilmesini sağlar. Peki nasıl? Değerleri ve koşulları ilk olarak belirleyerek. Yapılan her şeyde asıl amaç insanın erdemli yaşamayı pratik ederek her gün kendini geliştirmesidir.

Etik felsefesinin bakış açısından stoik felsefe daha iyi bir hayat (yaşamaya değer bir hayat) veya daha iyi bir birey olmanın arayışında ilerler.

"Nasıl Yaşamalıyız?" sorusunun cevabını veren bu felsefe, çoğu kişiyi hayata küstürecek bir durumdayken elinde kalan tek şey yaşadığı gerçeği olan bir adam tarafından kurulmuştur. Tüccar olan Zenon'un Atina yakınlarında batan gemisi ve denizin dibine göçen malları ile Atina'da M.Ö. 4. yüzyılın sonlarında kurduğu felsefe sadece tarihteki bir adamı değil, günümüze kadar sayısız insanın hayatında etkili olmuştur.

Zenon, tüm mal varlığını kaybettikten sonra ilk iş Atina'da bir kitapçıya girer. Sokrates'in de düşünceleri bulunan bu kitaptan o kadar etkilenir ki kitapçıya bu adamlardan birini nerede bulabileceğini sorar. Kitapçının, yanlarından

geçen Kinik bir filozofu göstermesiyle Zenon'un felsefe hayatı başlamış olur.

Zenon'un Atina'da Stoa adlı dev koridorda verdiği dersleri, hala yaşayan felsefesini ve hayata yaklaşımı mükemmeli arayışını yansıtır ve felsefesine ismini verir. Felsefesi, 'stoik' denilen öğrencileri ile günümüzde anılan en başarılı adamların hayatlarına taşınmıştır. Zenon, çoğu filozofun aksine hala hayattayken düşünceleriyle hak ettiği ilgiyi görmüştür. Bunun nedeni tarihsel döneminde stoiklerin gösterdiği başarı ve pratiksel yanının güçlü olmasıdır.

Başarı gördükten sonra, görevini tamamladığı düşüncesi ile intihar etmiştir (İntihar, stoik olduğunu düşünen her insanın sığındığı, teşebbüs ettiği, zorunlu olduğu bir şey değildir; ama katlanılmayacak durumlarda bir seçenek olarak görülmüştür).

Stoik felsefesi, üç büyük isim ile anılır: Seneca, Epictetus ve Marcus Aurelius. Romalı figürlerimizden Seneca, zamanının en başarılı oyun yazarı ve Marcus, Roma'nın büyük imparatoruyken Epictetus zamanında bir köleydi. Bu üçlünün geldiği koşulların farklılığı herkesin bu felsefeyi hayatlarına entegre etmekten ve pratik

etmekten yardım alabileceğini gösterirken, sadece yaptığı işte başarısı değil; hayatı memnun bir biçimde yaşamının anahtarı olduğuna işaret ediyor.

Stoik Felsefe kendisinden önce gelen felsefe okullarından etkilenmiştir ve Helenistik "eudaimonic" felsefe olarak görülür. Amaç "eudaimonia", genellikle "mutluluk" olarak ya da gelişmekte olan, yaşamaya değer bir yaşam ve Yunanlılar-Romalılar için bu genellikle ahlaki erdemlerde mükemmellikle ilişkilendirilmiştir.

Stoik Felsefe M.Ö. 300 yılında Citium'lu Zenon (modern gün Kıbrıs) tarafından kurulmuştur. Sokrates ve Kinik felsefeden etkilenmiş olan Helenistik felsefe, aynı amaca sahip olan okullarla çokça tartışmaya girmiştir (Sokratikler, Platoncular, Peripatetik okulunun Aristocululari, Kinikler, Epikürcüler, Septikler).

Sokrates dört temel erdeminin tek iyilik olduğunu savundu- pratik bilgelik, cesaret (doğru sebeplerden dolayı), adalet (ilişkide karşıdaki kişinin birey olduğunu kabullenip, beklediğimiz adaleti başkasına göstermek), ölçülülük (doğru oranda kişinin kendi kontrolü). Geriye kalan her şey ne iyi ne de kendi içinde kötüdür. Aksine, Aristoteles için (on iki tane listelediği) erdemler gerekliydi ancak "eudaimonia" için yeterli değildi. Birinin sağlık, zenginlik, eğitim ve hatta biraz iyi görünüme sahip olmak üzere belli bir dereceye kadar ihtiyacı vardı. Aristoteles böylece yaşamın insanın çabası -karakteristik gelişim- ve bir parça şansa -birinin hayatını etkileyen ve şekillendiren fiziksel ve kültürel koşullar- bağlı olduğunu savunmuş oldu.

Kinikler ise Sokrates'e karşı çıkarak yalnızca erdem tek iyilik olduğunu düşünmüyordu ve Aristoteles'in resme kattıklarının insan hayatında dikkat dağıtıcı olduğu ve kaçınılması gerektiğine inanıyordu. Kinikler, şiddetli öz disiplin ve her türlü haz ve lüksten uzak duran yaşam tarzıyla ünlüydü.

Aristoteles yaklaşımı yaşamda belirli bir imtiyaz yoksa, "eudaimonya"ya ulaşamıyor. Buna karşın Kinikler, çoğu insan için uygulaması zor olan, aşırı

minimalist bir yaşam öneriyordu. Burada stoacıların yapmayı denediği şey ise hayata geçirilmesi ve etkisi açısından dönemin düşüncelerinden de yardım alarak bir dengeyi bulmaktı.: erdem, dış etkenlerden bağımsız tutularak, eudaimonia için yeterli olan tek gerçek iyi kabul edildi. Stoikler sağlık, eğitim, zenginlik gibi başka şeylerin de tercih edilebileceği ama bunun rasyonel bir seçim olması gerektiğini ortaya koydu ama onları hayat için gerekli şeyler olarak görmedi.

Tarihsel bakış açısıyla stoik felsefe üç ana döneme ayrılabilir: Erken Stoa Citium'lu Zenon'dan okulun üçüncü başı Chrysippus'a; (Panaetius ve Posidonius da dahil olmak üzere) Orta Stoa (M.Ö. I ve II. yüzyıl); ve Roma İmparatorluk dönemi (geç Stoa) -Seneca, Epictetus ve Marcus Aurelius- (M.S. I ve II. yüzyıl).

Stoizm "Sokratik" bir felsefedir. Bu, en başta Zenon'un çalışmalarına Kinikler ile başlamasına bağlanabilir. Kinik felsefesi her zaman Epictetus'un yazılarına kadar Stoik felsefe üzerinde güçlü bir etkiye sahipti. Zenon'un Atina'da çalışmaları sonucunda erdemi nihai iyi kabul ederek Sokratik ve Akademi'den olan öğretmenlerinden etkilenecek Stoik çıkarım olan dış malların etiğe göre nötr değere sahip olduğu ancak yine de doğal arayışın amacı olabileceği fikrinden oluşuyordu.

Stoa Okulunda etik, temelde Kinik felsefenin anlayışına yakındı; fizik Platon'un Timaeus'undan etkilenmişti, mantık hem bugün hem biçimsel mantık hem de epistemoloji olarak adlandırdığımız şeyi, bilgi teorisini içeriyordu.

Stoiklerin günümüz matematiğine kattığı ve mantığın bir dalı olan Önermeli Mantık Chrysippus adında Orta Stoa filozofu tarafından öne sürülmüştür. Öğretilerinin bir sisteme oturtulması ve mantıkta bir dizi yeni kavramın tanıtılması bu felsefenin mantığını tekniksel olarak güçlendirdi. Atina'daki üç büyük okulun başındakiler- Stoikler, Akademi ve Peripatetikler -diplomatik çabalara yardımcı olmak için Roma'ya gönderildiler. Bu filozoflar Roma halkı üzerinde

büyük bir etki yarattılar ve bu felsefenin Atina'dan Roma'ya geçişine yol açtı. Bu filozofların Roma'da bulunduğu dönemde olan siyasi gelişmeler Antik Çağın geri kalanı için genel olarak Batı felsefesinin gidişatında rol oynadı.

Cumhuriyet ve İmparatorluk arasındaki geçişin yoğun zamanlarında Roma'da Stoikler önem kazanmıştır. İmparatorluk dönemine girdiğimizde, Stoikliğin daha teorik yönlerinden ("fizik" ve "mantık") uzak ve etiğin daha pratik yönüne doğru bir kayma görüyoruz. Zamanın en iyi bilinen Stoikleri Musonius Rufus ve Epictetus gibi öğretmenler, Seneca ve Marcus Aurelius gibi politik olarak aktif olan kişiler olduğu için Zenon ve Chrysippus'un temel ve teorik anlatımının dışına çıkmıştı. Hierocles'in "Etik Elemanları"ndan Seneca'nın "Doğal Soruları" (fizik) ve Cornutus'un "Yunan Teolojisi Geleneklerinin Özeti"ne kadar geniş bir yelpazede olan çalışmalar olmuştur. Yani, pratikte olan stoik anlayışa odaklanırmış olsa da Stoa Okulu canlı kalmıştır.

Stoacılar göre felsefe üçe ayrılır:

Mantık: düşünce, akıl, logos - tümünden gelim, tüme varım ve "propositional logic" anlayışını (if-then, ve, veya, değil) içeren önermeleri de kullanmışlardır

Fizik: Evren (yapısal oluşumlar ve metafizik)

Etik: İyi yaşam düşüncesi

Bunların birbiri üzerine inşa edildiğini, birbiriyle iç içe olduğunu savunur. Stoikler evreni rasyonel bir varlık kabul eder. Her şeyin nedensel bağlama oturabileceği düşüncesi yetkindir. Buna bağlı olarak, etik ve fiziği bir arada tutan şey katı ve fasılsız olan mantıktır. Mantığı anlayan insan etiksel olanı belirleyebilir. (Mantık çerçevesinden etik ve fizik anlaşılabilir) Stoikler için etik ile yapılanlar insanı erdemli bir hayata ve böylece mutluluğa ulaştırır.

Zenon'a göre amaç doğaya uygun bir biçimde yaşamaktır. Bunu "Son, doğaya göre yaşam olarak tanımlanabilir, başka bir deyişle evrenin yanı sıra kendi insan doğamıza uygun olarak da

tanımlanabilir. Her şey Doğa denilen tek bir sistemin parçalarıdır; Bireysel yaşam, Doğa ile uyumlu olduğunda iyidir." sözünde görüyoruz. Doğaya uygun yaşamak öncelikle doğayı anlamayı gerektireceğinden "fizik" (doğayı/ evreni anlama amaçlı araştırma/ inceleme) gereklidir. Doğayı anlayan ve ona uyumlu olup ahlaka uygun kararlar verdiğimiz ve bunlar mantıksal düzene oturmuş olduğu sürece stoik yaşama uyarız.

**Burada mantık dediğimiz "logos", stoikler için ilahi, tanrısal bir şey olup her şeye neden ve yön verir.

Ahlak felsefesinin konusu insanın iradesine bağlı gerçekleşen eylemlerken insan iradesinin sınırlarını belirlemeden ilerlemek yanlış olurdu. "Dichotomy of control" denen pratikte insan iradesinde olanlar ve olmayanlar belirlenir ilk olarak. Her oluşum ve olay bu iki şeyin karışımıdır. İlk olarak olaylardaki rolümüzün ne olduğunu belirler ve ardından şuna benzer bir yol izlenir: Bu pratik olayları ikiye ayırır ve şöyle algılar: kontrol edebildiklerimiz ve edemediklerimiz. Kontrol edebiliyorsan onun için ağlayarak, kendini hırpalayarak zaman geçirmek niye? Sana kendinden başkası yardım edemez; senin için başkası bunu yapmayacak. Yani söylenme ve elinden geleni yap. Kontrol edemiyorsan neden bir fark yaratacakmış gibi bu konuda kendini hırpalayasın ya da umutlandırıasın?

"Aklına karşı bir gücün var—dış olaylara değil. Bunu fark et ve gücünü bulmuş olacaksın."

—Marcus Aurelius

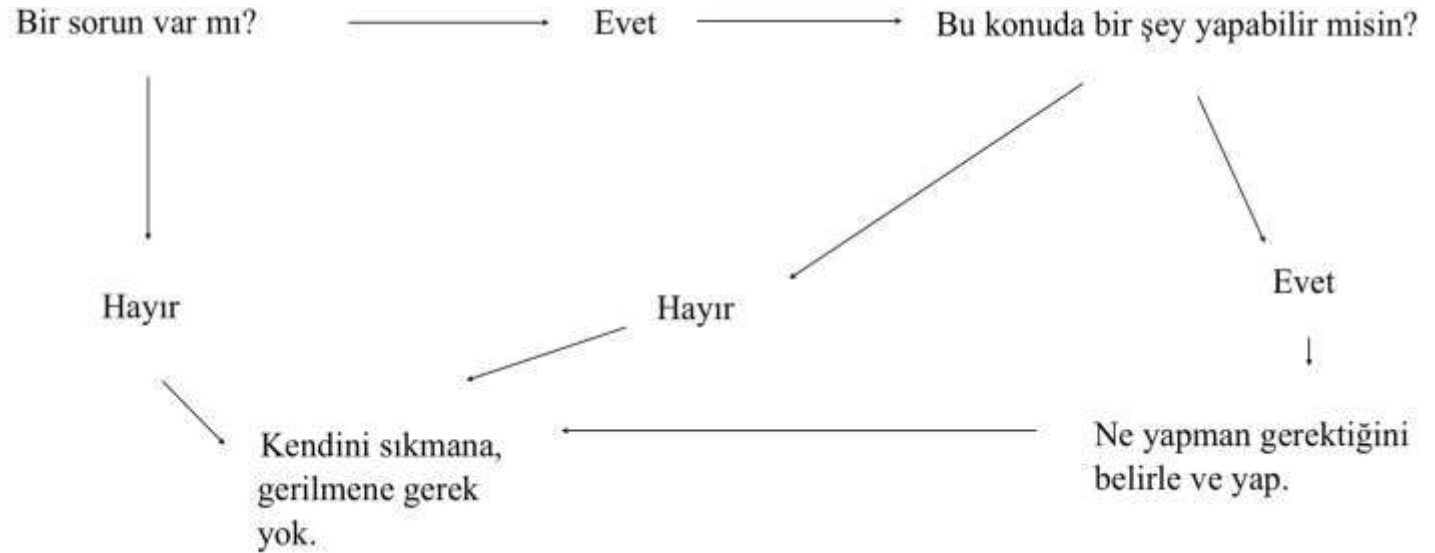
Yaşadığımız her şey insan olmanın bir parçası ve bunun için üzülmeyin, pişman olmanın gereği yok. Sadece kendini yönetebilirsin ve senin görüşün senin yaşamını yönetir. Kendini yönetiyor olmak mahkumiyetten kurtulmaktır; hisler ve düşünceler gibi basit şeylerin oyuncağı olmamızdan korur. Aynı zamanda bu farkındalık dış etkenlerin hepsine olan bağılılıktan ayırır kişiyi.

Stoik felsefesi, hayatınızı ona adamanızı; zamanınızı onla sonuç arayarak geçirmenizi

beklemez. Kendi sonucu vardır ve size bir yol önerir. Hayatınızı, ulaşmak istediğiniz sonuçlara yöneltmenizi (Ana amaç erdemli bir şekilde hayatınızı en iyi şekilde yaşamak ama bunu unutmayarak bireysel amaçlara olasılık tanır) ve bu amaca mantık ile ilerleyerek pratik bir yol izlemenizi sağlar.

Stoik felsefe, duygularınızın sizi yönetmesinden aklınızla kendinizi yönetip duyguların sarıldığı korkulardan, yoğun arzulardan, hayatınızın önüne geçen hislerden ileride olmanızı amaçlar. Duygusal sarsıntıları engelleyerek amaca giden yolu temizler çünkü duygular dış etkenlere bağlıdır. Kontrolünde olmayan şeylere bağlı yaşamayı onaylamaz. Tek kontrol edebileceğimiz aklımız ve böylece de düşüncelerimiz, yaptıklarımız olduğunu kabul edip bunu kullanmayı öğütler basitçe.

Son zamanlarda bu felsefe daha çok anılmaya ve

<https://howtobe stoic.wordpress.com/2017/07/24/everything-you-need-to-know-about-the-dichotomy-of-control/comment-page-1/>

ismi duyulmaya başlandı. Bu yükseliş, ruha verilen dikkat ve hayatından memnun olmayan insan sayısının artışından gelen arayışlardan etkilenmiştir. Kendi üzerinde kontrolü olması, olanın farkında olup dış dünyaya bağlı gelişene bağlı yaşamamayı, şu anı en efektif biçimde kullanmayı ve yaşam kalitesini arttırmayı amaçlar. Günümüzün kaotik dünyasında yaşamak ve yolumuzu bulmaya yardımcı olabilecek bu felsefe, kendimiz belirleyeceğimiz isteklere

gitmemizi kolaylaştıracaktır. Günümüzde popülaritesi bu yüzden artmış olan stoik felsefe aktif bir felsefe olup bir yaşam algısını (düşünce düzeni belirlidir) öne koyarken bunları hayata geçirmeyi öğütler. Stoik felsefesinin hayata ve olana bakış açısını anladıktan sonra günlük hayata entegre edilebilecek birkaç pratik de önermek doğru olur.

PRATIKLER

1. Negatif Canlandırma

'En kötü olasılığı düşünün' der stoikler. Bunun nedeni depresyonda ve hayattan zevk almıyor olmaları değil. Bunun aksine, onlarla yaşamayı ve ne olursa olsun bununla bir şekilde yaşanabileceklerini bilmelerini sağlıyor. Kazandırdığı bu yeni bakış açısı ile, sonucu ne olursa olsun, bir işe girerken korku duymalarına gerek kalmıyor. "Dünyanın sonu değil sonuçta" algısı oluşuyor ve olanı ve olabilecekleri daha ağırbaşlı bir biçimde kabul etmelerini sağlıyor.

Bu pratikte bir iş görüşmesinden veya bir konuşmadan önce olabilecek en kötü durumu aklınızda canlandırıyorsunuz. Kötü gidebilecek durumlarda ne yapacağınızı düşünmek için vakit verir size. O iş görüşmesi kötü gitse de onu dünyanın sonu haline getirmemeyi, büyük düşüşleri engellersiniz böylece. Ayrıca, bu basitçe insanın bir şeyden beklentisinin olmamasını ve böylece sonuç ne olursa olsun

durumda kendi ruhani durumunu koruyabilmesini ve çözüme kolayca ulaşmasını sağlar.

2. Memento Mori - "Öleceğini hatırla", bir gün öleceksin, bunu hatırla ve şimdi yaşa.

Ölümü düşünmek aslında onların "negative visualization" dediği, bir işten önce olabilecek kötü durumları hayal etme pratiğine de yakın duyuluyor ama pratiğin kullanılışı ve insana kattıkları farklı. Ölümü düşünmek stoik bir pratiktir. Ölümün, intiharın bir opsiyon olduğunun farkındalığı ile yaşamı daha çok fark etmek, yaşamayı seçiyor olduğunu bilmek ve belki de neden yaşamak istediğini (yani amacını) belirlemek. Ölüm düşüncesi, burada insanı yaşama bağlayan bir şeydir ve bazen de ölmeyi dramatik ve sosyal görüşlerden uzak bir şekilde, yalın haliyle algılamak ve insanın kendisi için ölümü tanımlamasını sağlar. Ayrıca, ölümün insan hayatındaki en büyük korku olduğu ve onu halının altına süpürerek her gününü sonsuzmuşçasına yaşamasından ve ölüm düşüncesinden kaçarak zamanını yitirdiği bir düşünceden öte, çoğu zaman için geçerli olan bir tanıdır. İnsan, ölümün varlığını kabul etmesiyle ancak aldığı nefesini tamamen yaşamaya adayabilir. Sadece ölümden kaçarken yaşamayı unutma olasılığını silmez, insanın ana korkusu ile yüzleşmesinin rahatlığını da getirir.

"Bana kimi gösterebilirsin zamanına değer veren, her günün değerini kayda alan, her gün ne

olduğunu anlayan? Ölümü gözlediğimizde yanılıyoruz; ölümün büyük kısmı çoktan geçti, geride bıraktığımız yıllar ne olursa olsun ölümün ellerinde." —Seneca

3. Felsefik Günlük (kendi koçluğunu yap):

Günün bitişinde ayıracağınız bir zamanda üç soru cevaplırsınız:

Neyi doğru yaptım? (Kendinizi bir bakıma tebrik ediyor ve daha ne yapmanız gerektiğini görüyorsunuz)

Neyi yanlış yaptım? (Deneyimlerden öğrenin) Daha iyisini nasıl yapabiliyordum? (İnsanın günlük hayatı belli bir gidişata bağlıdır ve bu gidişatta neyi daha iyi ve nasıl yapabileceğinizi biliyorsanız, sonraki günlerde onu yapmak daha kolay hale gelir)

Bu alıştırmayla insan kendini geliştirmeyi amaçlar. Kritik analizlerinin bir sorunu var: İnsanların yaratıkları rasyonelleştirdikleri gerçeği. Kendinizi gözlemlemeye çalışırken kendinizi yargıdan kurtarmalısınız, çünkü hangi nedenlerle yaptığınızı kabul etmezseniz, bunun için muhakeme yapmaya meyillisinizdir. Bu alıştırmamanın önüne geçebilecek şey de bu ama yine de, bir koçu taklit eden mekanizmada etkili bir kontroldür ve kişi amacına sadık olduğu sürece bu alıştırma yardımcı olacaktır.

Deniz Türker /10. Sınıf

Kaynakça:

<http://www.traditionalstoicism.com/dichotomy-of-control/>
<https://youtu.be/5897dMWJiSM>
<https://howtobeastoc.wordpress.com/2018/07/05/the-evolution-of-ancient-stoicism-and-why-it-matters-today/>
<https://howtobeastoc.wordpress.com/2015/09/17/ancient-vs-modern-ethics-a-comparison/>
<https://www.iep.utm.edu/stoiceth/>
<https://www.iep.utm.edu/stoicism/>
<https://www.nytimes.com/2019/03/26/style/silicon-valley-stoics.html>
<https://plato.stanford.edu/entries/logic-ancient/>
<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/14415>
<https://medium.com/felsefe-da%C4%9F%C4%B1/stoac%C4%B1-ya%C5%9Fam-sanat%C4%B1-nas%C4%B1l-ya%C5%9Famal%C4%B1y%C4%B1z-47f87a2ded80>
<https://fs.blog/2013/11/important-life-lessons-courtesy-of-a-roman-emperor/>
<https://scientiasalon.wordpress.com/2014/11/17/the-stoic-egg/>
<https://howtobeastoc.wordpress.com/page/17/>
<https://howtobeastoc.wordpress.com/2017/07/24/everything-you-need-to-know-about-the-dichotomy-of-control/>
<https://fularsizentellik.com/journal/2018/8/19/stoacilik>
<https://youtu.be/R9OCA6UFE-0>
<https://youtu.be/yu7n0XzqtFA>
<https://youtu.be/Yhn1Fe8cT0Q>
<https://modernstoicism.com/stoicon-2018-about-the-conference-and-tickets-now-available/>
<https://youtu.be/vOj5KLcyngA>

Source: www.freepik.com

Denge

Önünüzde bir terazi olduğunu farz edin. Size konulan tek kural terazinin her zaman dengede olması gerektiğidir, bu nedenle eğer bir kefesine ekleme yaparsınız dengeyi korumak adına diğer tarafına da aynı değerde bir varlık eklemelisiniz. Örneğin dünyada oluşan bir inanış eğer pek çok insanı iyiye yönlendirmiş ve olumlu sonuçlara sahip ise bir o kadar da olumsuz sonuçları olmak zorundadır, mesela bu inanış uğruna insanlar birbirine zarar verebilirler. Birbirine zıt olayların oluşmasına neden olarak evrendeki mutlak denge ve düzeni korumuş olursunuz. Ağır basan yanı dengelemek adına diğer kefeye eklemeler yaparsınız.

Tıpkı bunun gibi evrenin de sadece zıt varlıklar arasındaki dengeden oluştuğunu düşünüyorum. Bu nedenle iyi ve kötü gibi kavramların da var olmadığına inanıyorum,

sadece birbirini dengeleyen kavramlar ve olaylar vardır çünkü birbirine zıt olan kavramlar tanımlanamaz, sadece ikisinin birbirine tezatlık oluşturduğu görülür. İyi ve kötü kavramları hakkında ortaya konulan tanımlar da tanımı yapan kişiye göre değişmektedir. Ne yazık ki bu şekilde göreceli olan kavramlar adalet sistemlerinin temelini oluşturmaktadır. Sadece hukuk anlamında değil de ilahi adalet bağlamında da düşünülürse pek çok dini inanış da bu düşünceye dayanmaktadır. Çoğu inanışa göre insanlar öldükten sonra dünyadaki yaptıklarına göre cezalandırılır ya da mükafatlandırılır. Ancak tüm bu sistemler göreceli olan kavramları esas almaktadır. Örnek olarak bir çalışanın daha yüksek pozisyona geçmek için etik olmayan bir harekette bulunmasını ele alalım. O çalışan, gözünü diktiği pozisyondaki kişiye iftira atarak ayağını kaydırır ve yerine geçer. Bu şekilde çalıştığı

yerde daha saygın bir kişi haline gelmiş olur ve daha çok kazanç elde etmeye başlar. Bu olayı değerlendirirken bu hareketin etik olmamasının yanı sıra insanın hayatta

kalma içgüdüğü de göz önünde bulundurulmalıdır. Güçlü olan doğada hayatta kalmaktadır ve bu çalışan da kendi doğasının gerektirdiğini yapmıştır. Ancak bu olaya iftira atılan kişi tarafından bakılırsa olay tamamen farklı bir hal alır.

İyi ve kötü kavramlarının insanlar arasındaki yaygın olan tanımları incelenirse insanların davranışlarının bu iki kategoriden sadece birine ait olamayacağı görülür. İnsanlar, ne siyah ne de beyazdır. İnsanın rengi gridir ancak bazen beyaza ya da siyaha çalabilir. Lakin asla bu renklere dönüşmezler. İyi ve kötü kavramlarının tanımları her ne kadar belirsiz olsa da toplumdaki yerleri oldukça kesindir. Bunun nedeni insanların ortak değerlere ulaşamamaları durumunda birlikte yaşamalarının zorlaşmasıdır. Düzeni sağlamak adına kesin kurallar koymak gereklidir çünkü Thomas Hobbes'ın da dediği üzere "İnsan, insanın kurdudur." ve insanları birbirinden korumak için sadece devlet değil de ahlak yasaları da gerekmektedir. Bu kavramların ahiret dünyasındaki yerlerinin kesin olması yeniden toplumun mutlak düzenine katkı sağlar. Eğer insanlar daha büyük bir korkuyla, yani ölümden sonra sonsuza kadar

cezalandırılacakları korkusu ile yaşarlarsa mutlak düzen sağlanacaktır. Ancak bu kavramlar incelendiğinde tanımlarının belirsiz oldukları görülmekte

ve aslında onlar hakkında bilinen tek gerçeğin birbirlerinin zıtları oldukları anlaşılmaktadır. Nihilizm akımının savunduğu gibi ahlaki kavramlar mevcut değildir, sadece insanlar birbirinin zıttı olan davranışları kategorilere bölmek için bu kavramları ortaya çıkarmışlardır.

İyi ve kötü dışındaki diğer düşünce akımlarına bakacak olursak vardığımız en önemli sonuç zıtlıkların en uç taraflarında olmak yerine ortada

olmanın her zaman daha olumlu sonuçlar doğuracağıdır. Bunun nedeni ise her düşüncenin ve hareketin olumlu ile olumsuz sonuçları vardır. Eğer olumsuz sonuçlar göz ardı edilerek bir düşünce desteklenirse insan kendini kandırmış olur. Bu şekilde tarihte insanlar ve ideolojiler tanrılaştırılmış ve olumsuz sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu durumu engellemek adına yapılan değişik uygulamalar vardır. Buna İslam dininde resim yapılmasının engellenmesi örnek verilebilir. Her ne kadar bu yasağın abartılarak uygulanması sanatın bir süreliğine engellenmesine neden olsa da bunun çıkış noktası maddelerin tanrılaştırılmasının önüne geçme isteğidir. Bunun da olumsuz sonuçlarının olması yeniden evrendeki mutlak dengeye işaret etmektedir. Zıt kavramların olabildiğince ortasında durulması hoşgörüyü ve empatiyi yanında getirmektedir. Bu bir tahterevallinin ortasında durmaya benzer. Eğer fazla sağa ya da sola doğru giderseniz oturaklar yere değer. Bu ise diğer görüşün artı yönlerini göz ardı etmek anlamına

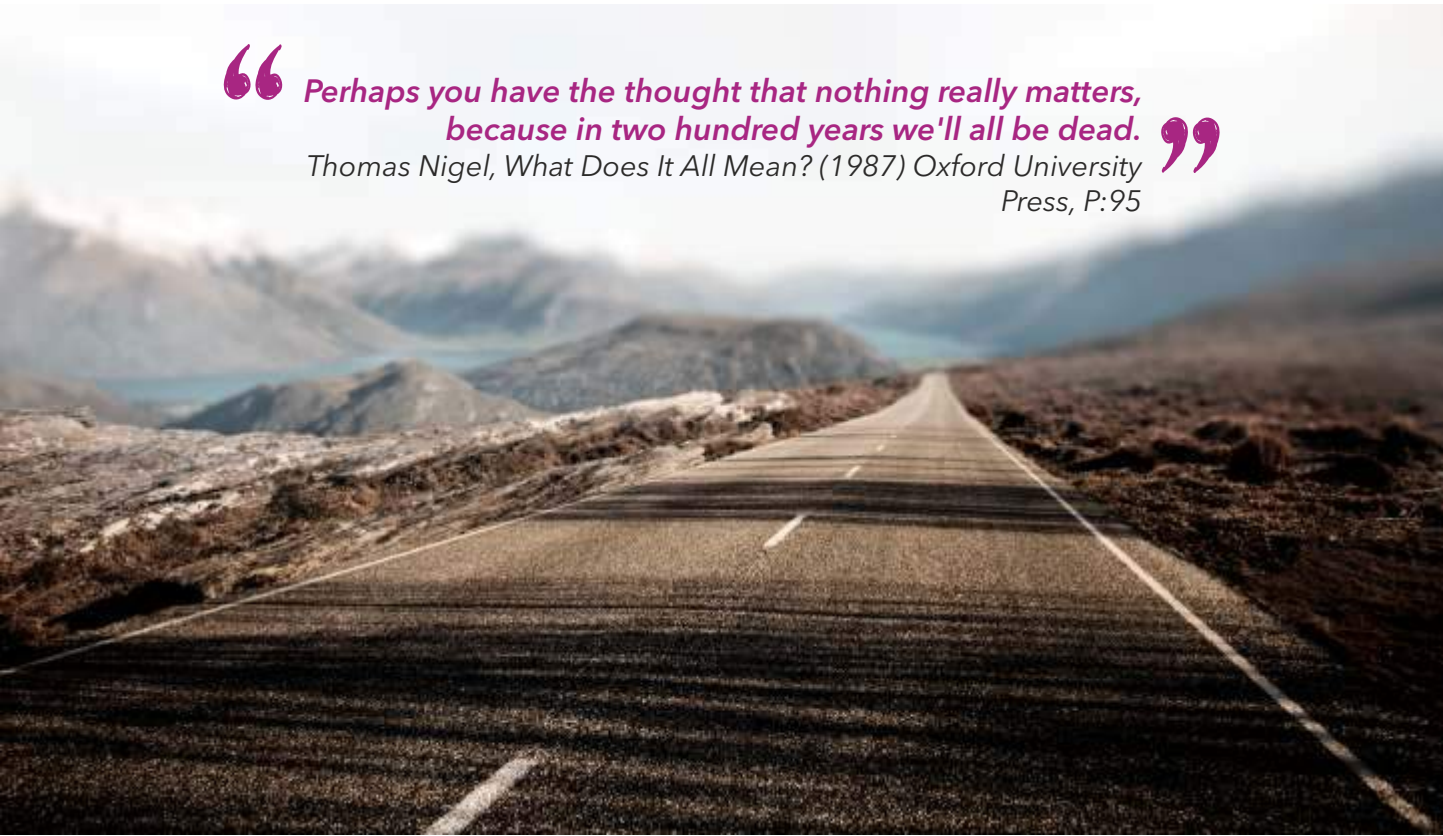
gelmektedir ve körü körüne inanmaktır. Bu nedenle inanışlarda fanatikliğe kaçılmamalıdır. Tüm fikir akımlarına yaklaşımdan ötürü ölümden sonraki yaşamda cezalandırma ile mükafatlandırma sisteminin olmadığını savunmaktayım çünkü zaten iyi ve kötü kavramlarına inanmamaktayım. İnsanlar öldükleri zaman yeniden evrene karışırlar, asla yok olmazlar. Zaten sahip oldukları bilinç de evrene aittir çünkü insanların aldıkları kararlar çoğunlukla içinde bulundukları koşullara bağlıdır, onlara doğuştan gelen karakter özellikleri ise yeniden evrenin kendisinden gelmektedir. Bu şekilde aslında insanlar bilince sahiptir ve aynı zamanda da sahip değillerdir. Bunun nedeni ise ortak bilincin bireysel bilinçlerden oluşması ve aynı zamanda bireysel bilinçlerin de ortak bilinçten etkilenmesidir. Bu yüzden otodeterminizm akımının da

savunduğu üzere insanlar kısmi olarak özgürdürler.

Kısacası evrendeki tüm varlıkların birbiri ile denge halinde olacakları pozisyonda olduklarına ancak özellikle soyut kavramların tanımlanamadığına inanıyorum. Sadece fikir akımlarına ya da inanışlara inanırken göz önünde bulundurulması gereken asıl önemli konu aşırıya kaçıp inanılanın zıttı olan düşüncenin olumlu yönlerinin göz ardı edilmemesidir. Soyut kavramların tanımlanamayacağına inanmam nedeniyle bu kavramlar üzerinden olan yargı sistemlerine karşı inancım da yoktur ancak toplumdaki düzeni sağlamak için var olduklarının farkındayım.

Derin Ak /10. Sınıf

"The Meaning of Life"

“ Perhaps you have the thought that nothing really matters,
because in two hundred years we'll all be dead. ”
Thomas Nagel, *What Does It All Mean?* (1987) Oxford University
Press, P:95

"Perhaps you have had the thought that nothing really matters, because in two hundred years we'll all be dead" is a claim that put forward by Thomas Nagel in "The Meaning of Life". This particular quote is related to "existentialism" which is a philosophical idea that questions the meaning of life and concludes the problem by saying it is meaningless. Thomas Nagel questioned the meaning behind existence by underlining "death" in his claim. However, does death make life meaningless?

One answer to this question is "No". We all have our goals in our lives such as winning more money, becoming the most famous soccer player, becoming an astronaut and becoming the first human to step on the surface of Mars etc. Another example can be search behind our moral lives. Some people

such as soldiers, police and doctors live to save lives. Similarly, chivalry during middle ages are there to protect the poor. These people all have the terms "virtue and honour" in the center of their lives. A person can also see himself/herself important due to religious context. Since religion claims that "God" is the ultimate justification in our lives, that means our lives indeed meaningful. Political and social positions in society also add an element of importance to this matter. Being president brings responsibility to a single individual for a greater audience. There are important leaders such as Atatürk, Hitler, Charlemagne, Jesus, Mohammed who did all left important memories to the people which means they changed the World in a great deal. Nevertheless, does death wipe out all the changes? The answer is obviously no. Since these people believed in themselves and all

have a purpose during their lives and there are people who followed and still following them, death cannot make life meaningless.

However, another possible answer is to say that death indeed makes our lives without any meaning because regardless of any of our actions the conclusion is the same: death. This particular opinion explores "permanence", suggests that even though we change the World, others coming after us will change that. A possible example is science and technology which are the two areas that continuously evolve in to something new. As Heraclitus says: "Everything changes, nothing stays the same". Some people also defy the religion itself by saying that if God is the ultimate justification, then why there are thing that we cannot understand? Moreover, they can simply ask: can there be a something which gives point to everything else by encompassing it, but which could not have, or need, any point itself? Why there is a God or has to be a God anyway? Nevertheless, the goals we set in our lives such as winning more money, becoming more powerful and living itself does not have to be meaningful at all because we are all going to die anyway.

In my opinion, we are the ones who actually determine any meaning to our lives or no meaning at all. Basically, the meaning of our lives is whatever we want it to be. However, does that mean we are completely free? Not exactly because we are not living alone. There are other people whose decisions affects our lives. There are rules that we need to obey if we want to continue living in this system. Nevertheless, we can oppose those rules, rebelling them such as Spartacus and his army of slaves did during the Roman Republic time or Socrates did by saying that dying is better than living a

meaningless life before his execution. We are also the ones who want to become important. The idea of "ambition" which simply desiring superiority and "honour" which is basically the respect that we worth to ourselves. As Plato defends the idea of a "perfect" way of living which is living honourable and have virtue and moral compass, it is impossible to assess life as perfect or absolute. The reason behind this is the life itself is actually human made. All rules and judgement is related to our understanding. Everyone has a different understanding because everyone has a different reality. Reality is the result of how we perceive things. These are the concepts that what makes us different from each other because our understanding is actually the thing that drives us to set goals, making rules etc. Our reality is also not entirely dependent to us. Our reality is also defined by external factors such as family, the way of living, school, job etc. Life has a random starting point. We cannot determine to which family we are to born. If people are searching for a consistent idea about life, why shouldn't there be the randomness itself. We start our lives from a random point, why shouldn't we continue to do so? Random, does not mean meaningless. It means uncertain. Thomas Nagel concluded his argument by saying that life can be meaningful or without meaning but it is absurd. Absurd means unreasonable, illogical or inappropriate. Since life is random and an unusual matter to asses in terms of its meaning, because it does not have an absolute meaning, it does not make life absurd therefore, life is not absurd. Since the meaning of our lives depends on our will if we decide its meaning, then the meaning of life, the big answer is our "partly" free will.

Meriç Özsüer /12. Sınıf

Yaratılmayı Bekleyen Anlam

Biz insanlar her zaman anlam arayışında olan canlılar olarak varlığımızı sürdürmüştür. En büyük korkularımız yolumuzu yitirmek, kendimizi bir boşluk ve anlamsızlığın içinde bulmak olmuştur. Bu yüzden varlığın özü probleminin felsefe tarihinin başlangıcından beri filozofları meşgul eden bir konu olduğunu söylemek yanlış olmaz. Varlığın özü birçok farklı şekilde açıklanmıştır. Bu konuyla ilk ilgilenen filozof olan Thales varlığın özünün somut bir varlık olduğunu söylemiş ve onu "su" olarak belirlemiştir. Anaksimandros gibi bazı filozoflar ise varlığın özünün "Aperion" gibi soyut bir kavram olduğunu iddia etmiştir. Platon ise idealar kuramını ortaya atmış ve bu konu hakkında daha kapsamlı görüşlerin ortaya çıkmasına ön ayak olmuştur. Varlığı bir öz ile temellendirmek bizi korktuğumuz birçok durumdan kurtarmış, sorularımıza cevap olmuştur.

Birçok filozof özün daha biz doğmadan bizde var olduğunu savunmuştur. Bir öze sahip olmamız belli bir şey olmak için doğduğumuz anlamına gelmiş ve bu da bize bir amaç vermiştir. Fakat bu durumun 19. yüzyılda Nietzsche gibi Nihilizmi benimseyen filozoflar aracılığıyla değişmeye başladığını görürüz. Bu filozoflar hayatın tamamen anlamsız ve amaçsız olduğunu düşünerek varlık kavramına yeni bir bakış kazandırmışlardır. 20. yüzyılda ise Jean Paul Sartre varlığın özü problemine bambaşka bir yaklaşım getirmiş ve var oluşun özden önce geldiğini savunmuştur. Yani bir anlam ve amaç eşliğinde doğmamışızdır. Adeta dünyaya bir boşluktan fırlatılmışızdır. Var oluşun özden bağımsız olduğu düşünüldüğünde dünyanın anlamsız bir yer olduğu ortaya çıkar. Bu doğal olarak bizim her şeyde anlam arama ve olayları mantıklı bir nedene bağlama arayışımızla ters düşer. Anlam arayışımızı anlamsız bir dünyada sürdürme durumumuz varoluşçuluk felsefesinde "absürt" olarak adlandırılır. Anlam veya amaç arayışımıza otoriteler veya kurallar

da yardımcı olamaz çünkü onlar da aynı bizim gibi bir öz olmadan var olmuşlardır. Devlet, aile ve öğretmen gibi otorite figürlerinin sahte olduğu düşünülebilir çünkü onlar da aslında bizim gibi cevapsızdır. Yani varoluşçuluğa göre başkalarının çizdiği kurallara göre yaşamak yanlıştır. Albert Camus'un söylediği üzere kılavuzsuz olduğumuz bu dünyada yaşamının tek yolu kendi ahlak kodumuzu düzenlemek ve ona uygun yaşayacağımız bir ahlak icat etmektir.

İçinde bulunulan amaç yoksunluğu baş döndürücü derecede büyük bir özgürlük yaratabilir. Bu özgürlük kendini koca bir okyanusta kaybetmek gibi gözükebilse de hayatımızı kendi ellerimizle şekillendirmemize olanak sağlar. Aslında hayatımızın bir amacı, her nesnenin ve varlığın bir anlamı olabilir. Bunlar doğuştan gelen bir anlamdan yoksundur fakat bu anlamsızlık biz onlara bir anlam bahşedene kadar sürer. Bu, ancak absürtlüğü ve özgürlüğe mahkum oluşumuzu kabul etmemizle gerçekleşebilir. Hayat anlamsızdır fakat bu anlamsızlığa boyun eğmeyip kendimizi acı duygulara ve üzüntülere teslim etmek mantıksız olur. Var oluştan itibaren bir anlam yoktur fakat bizim tarafımızdan yaratılacak bir anlam vardır. Hayatımızda sahip olduğumuz her anlam aslında bizim tarafımızdan verilir. Yani insan sonsuz bir özgür iradeye, yani hayatı istediği anlamla doldurma şansına sahiptir.

Albert Camus'un "Yabancı" adlı romanında da kendi ahlakını yaratma durumu incelenebilir. Romanın başkarakteri Meursault kendini toplumun kurallarından ve yargılarından arındırmayı başarmış bir karakterdir. Hayatını başkasının çizdiği anlamlarla yaşamayı reddeder ve kendi ahlak çerçevesinde özgür bir hayat yaşar. Normların yarattığı baskıdan dolayı hayatlarındaki tek anlamı duygulara yükleyen ve dolayısıyla acı çeken toplumun

aksine Meursault duyulara anlam yükler. Görmekten, duymaktan ve dokunmaktan zevk alır, kendini doğanın büyüleyici güzelliğinde kaybeder. Bir balkonda oturup saatler boyunca insan kaynayan sokağı gözlerini kırpmadan izleyebilir. Onun hayatına ve varoluşuna anlam katan budur; yalnızca bakmak değil, içinde bulunduğun fiziksel dünyayı incelemek ve her duyunun en derin ayrıntısına inebilmek. İnsan ilişkilerinin sahteliğinden ve katı sınırlarından da uzak tutar kendini Meursault. O, insanlara karşı alabildiğine açık sözlü ve net tavrıdır. İnsanların duygularını incitmek pahasına bile doğrudan sapmaz. Sarsıcı dürüstlüğünü topluma karşı bir tavır veya inat olarak değil, kendi ahlak anlayışı olduğu için sergiler. Toplumun yargılayıcı tavrına sert bir şekilde karşı çıkar çünkü her bireyin kendi çizdiği anlamlar çerçevesinde hayatını sürdürebileceğini kabul eder. Ona göre bir insan hayatı belirli mantık kuralları ve kalıplarıyla sınırlandırılmayacak kadar özgündür. Aslında Meursault'un durumu, sosyolog Emile Durkheim'ın adını koyduğu "anomi" kavramı, yani bireyin içinde bulunduğu toplumun değerleriyle kendi değerlerini bağdaştıramaması şeklinde açıklanabilir. Anomi kavramı toplumun diğer üyeleriyle hiçbir ortak paydada birleşememeyi, yani topluma tamamıyla yabancılaşma durumunu da beraberinde getirir. Meursault'un yabancılaşması onu derin bir yalnızlık ve iletişimsizliğe sürüklüyormuş gibi gözükse de onun gibi hayata kendi özgün anlamlarını bahşedebilen bir bireyin diğerlerinden daha mutlu olabildiği görülür. Sonuç olarak varoluşçuluk görüldüğü kadar karamsar bir felsefe akımı değildir. Albert Camus'un sözünden de anlaşıldığı üzere insanı

bağlayan hiçbir zincir yoktur. Her şeyin anlamsız olarak doğduğu bu dünyada bir anlam aramak veya kendini otoriteler tarafından oluşturulan anlamlara hapsetmek yanlıştır. Anlamın yalnızca bizim tarafımızdan yaratılabileceği bu dünya bir boşluktan çok güzelliklerle donatılmayı bekleyen bir tuval gibidir.

Barış Çelik /11. Sınıf

Yasemin Günhoş/11. Sınıf

Heinz'ın İkilemi ve Ahlak Felsefesi

Ahlak nedir? Ahlaklı davranış nedir? İyi ve kötü kavramları herkes için aynı mıdır? Bu soruların tamamı Amerikalı Profesör Kohlberg'in de kafasını kurcalamış ve onu insanların ahlak anlayışlarının gelişimini belirleyen temel prensipleri aramaya itmiştir.

Kohlberg bir bireyin ahlaki evresini saptamak için onlara farklı hikayeler anlatmıştır. Bu hikayelerden en ünlüsü de "Heinz'ın İkilemi'dir.

Hikâyeye göre, Avrupa'da bir kadın ender görülen ölümcül bir hastalığa yakalanmış ve doktorlar onu tedavi edebilecek tek ilacın şehirdeki bir eczacı tarafından yapıldığını söylemişlerdir. Ölmek üzere olan karısının hayatını kurtarmak için Heinz, eczacıya gider fakat eczacı ilacı bulmak için çok zaman harcadığından ilacı çok pahalı bir fiyata satmaktadır. Heinz ilacın ücretini karşılayamadığı için ailesinden ve arkadaşlarından para toplamaya başlar. Ancak yarısını toplayabilen Heinz eczacıya durumu açıklayıp borcunu sonra vereceğine dair söz verse de nafile eczacı kabul etmez. Çaresiz kalan Heinz bir gece yarısı eczaneye girer ve ilacı çalar. İşte bu hikâye Kohlberg'in ünlü "Heinz ikilemi" olarak bilinir. Peki Heinz'ın yaptığı davranış ahlaklı kabul edilebilir mi? Çalmak eylemi istisnai durumlarda doğru olarak kabul görebilir mi? ...

Kohlberg'in bu ve benzeri sorulara aldığı yanıtlar ve yanıtların altında yatan sebepler Kohlberg'in "ahlaki gelişim kuramı tablosu" oluşturmasını sağlamıştır. Bu gelişim kuramı tablosu her biri iki dönemden oluşan üç düzeydir. Birinci düzey yani başkalarının geliştirdiği ilkelerin tam olarak kavranamadığı zamana "Ahlak Öncesi Düzey" denir ve ilk dönemi "İtaat ve Ceza"dır. Bu seviyede otorite bireyin dışındadır ve bireyler hareketlerin fiziksel sonuçlarına odaklanır. Yani kurallar

kesin ve katıdır, kurallara uyulursa cezadan kaçınılmış olunur düşüncesi vardır. İkinci seviyeye çıkıldığında bakış açısı biraz daha genişler, "Bireysellik ve Değiş Tokuş" olarak adlandırılan bu seviyede otoritelerin sahip olduğu tek bir doğru bakış açısının olmadığını fark eder bireyler. Bir üst düzey de "Geleneksel Düzey"dir. Bu düzeyde başkalarının beklentilerine ve toplumsal göreneklere uygun davranışlar göstermeye dayalıdır. Heinz'ın ikileminden örnek verecek olursak, bu düzeydeki biri "Heinz çalmamalıydı, çünkü çalmak kanunlara aykırıdır" gibi bir cevap verecekti. Son düzeyde ise "Gelenek Ötesi" düzeyi görmekteyiz. İşte bu düzey Kohlberg'e göre bir insan için en üst düzeydir, en son seviye (6. Seviye/3. düzey (Gelenek Ötesi) 2.seviye) olan "Evrensel Ahlak İlkeleri" seviyesidir. Bu seviyede insanlar kanunlara uyan ya da uymayan kendi kalıplarını oluştururlar ve süreç başkalarına karşı gelmek veya herkes tarafından onaylanmamak olsa dahi bu seviyeye erişen bir insan tüm vicdanıyla kendi prensiplerine/doğrularına inanan kişidir. Bu seviyedeki bir kişi de "Heinz çalmalıydı, çünkü insan hayatı, ahlaki ve kanuni değerlerin üzerindedir" cevabını verecektir. Tarihten örnek verecek olursak bu kişilere: onca kez hapse giren Gandhi, Mandela ve M. Luther King gibileridir. Bahsedilen bu seviyeler arasında geçişler olabileceği gibi geçiş diğer bir adıyla gelişim durabilmektedir. Aynı zamanda yaş ahlaki gelişim kuramında kesin bir gösterge olmadığı da unutulmamalıdır. Psikolojide önemli bir kuram olan "Kohlberg ahlaki gelişim kuramı" bu şekildedir.

Bu hikâyede Heinz'ın davranışı iki farklı şekilde değerlendirilebilir "iyi" ve "kötü". Unutulmamalıdır ki herkes için "iyi ve kötü" kavramları farklıdır, aynı zamanda, bir bireyin on yaşındaki haliyle oluşturduğu ahlaki bir yargı yirmi yaşındayken oluşturacağı yargıyla paralellik göstermeyebilir. Bunların sebebi

ahlaki yargı oluşurken bireyin bulunduğu durumla bağlantılı olmasıdır. Aslında bizim herhangi bir şeyi yargılamak onu "iyi" veya "kötü" olarak nitelendirmemiz değil, "iyi" ve "kötü"yü nasıl nitelendirdiğimizdir.

Önemli bir ahlak felsefesi sorusu olan "Evrensel ahlak mümkün müdür?" Sorusuna getirilen farklı görüşlerle Heinz'ın ikilemi yorumlanabilmektedir. Bazı filozoflar evrensel ahlaki yasa ve değerleri reddederler. Onlara göre, bireyleri bağlayacak hiçbir evrensel yasa yoktur. Evrensel ahlak yasasını reddeden felsefi görüşlerden Pragmatizm'e göre, Bir eylemin ahlaki veya doğru olup olmadığını belirleyen, eylemin sonucudur. Yani, fayda veren eylem iyi, fayda vermeyen eylem ise kötüdür. Buna yaklaşıma göre, Heinz'ın yaptığı davranış doğrudur çünkü ölmek üzere olan karısına yardım edebilmek için tek çare Heinz'ın ilacı çalmasıdır. Sonuç olarak, koşullar ne olursa olsun ahlak bireysel düzeyde ele alınmalı ve faydalı, zararlı gibi kavramlar kişilere göre değiştiğinden evrensel ahlak yasasından söz edilmemelidir. Evrensel ahlak yasasını kabul eden felsefecilerin en önemlilerinden ve "ahlak filozofu" olarak da bilinen ünlü düşünür Immanuel Kant'dır.

Kant'a göre ahlak bir bilimdir ve pratik aklın yasaları tarafından belirlenmemelidir. Ayrıca Kant'a göre ahlakı psikoloji ve fizyolojiye indirgemekte yanlışdır. Bu yüzden Kant fayda ve haz ahlakına karşıdır. Kant'ın önemli ahlaki kuramı da "ödev ahlakıdır". Ödev ahlakına göre

sorumluluk duygusuyla yapılan eylemler ahlaki oluşturur. Mesela bir zenginin bir fakire para yardımı yapması ona acıdığı veya ona yardım ettikten sonra duyacağı hazla ilgili değil, onun ödevi olduğu (sorumluluğu) için yapması gereken bir eylemdir. Aksi takdirde o kişiler güzel ahlaka uygun değildir. Heinz'ın ikilemiyle Kant'ın görüşü tahmin edileceği üzere kesinlikle kabul edilemeyecek bir davranıştır. Ünlü düşünür'e göre ucunda ölüm bile olsa Heinz'ın karısı için o ilacı çalmaması gerekirdi. "İraden kendisini evrensel bir yasa koyucu olarak görsün!" sözüyle de Kant, insan iradesinin herkese uyan ve net doğrulardan oluşan bir buyruk olduğundan söz eder, ahlaki davranış bireylerin sorumluluğundadır der.

"Heinz'ın ikilemi"nde görüldüğü üzere ahlaki bir davranışın iyi veya kötü olması ona hangi bakış açısıyla bakıldığıyla ilgilidir aslında. Bir taraftan kesin yargılarla davranışı kabul etmeyen Kant, diğer taraftan insana fayda sağlayan davranışın iyi olduğunu savunan Pragmatistler ve daha bir sürü farklı görüşteki filozoflar, felsefi akımlar davranışlara öznel bir tutum geliştirmişler ve kendilerine göre haklı sebeplerle etiği ele almışlardır. "Evrensel ahlak yasası mümkün mü?" sorusuna getirilen farklı yaklaşımlarla Heinz'ın ikilemi bu şekilde ele alınabilmektedir. Kohlberg'in psikoloji dünyasında büyük bir öneme sahip olan "ahlak gelişimi kuramı" farklı bireylerin farklı ahlaki gelişimi olduğunu nedenleriyle açıklamıştır.

Ece Berber /10. Sınıf

"Nothing is true, everything is permitted. Certainly, that was freedom of the mind, with the termination of the belief in truth was announced."

– Friedrich Nietzsche

Conclusion: Nothing is true.

- Religious beliefs restrain freedom of thought.
- If religious beliefs restrain freedom, then we don't see reality in its purest form.
- Nothing is true - we don't know the existence and the value of truth.

German philosopher Friedrich Nietzsche in the book 'On the Genealogy of Morality' justifies that freedom of mind and ascetic religions are incompatible topics. Nietzsche claims that freedom of mind should be favored instead of ascetic religions such as Christianity, Buddhism, Islam and Judaism in order to better grasp the purest form of reality. The argument will follow this idea under three sub-topics:

- 1) *Religious beliefs restrain freedom of thought.*
- 2) *If religious beliefs restrain freedom, then we don't see the reality in its purest form.*
- 3) *We don't know the existence and the value of truth - nothing is true.*

Everything that you have learned from the society is the truth and it is supported by either scientific evidences or philosophical claims. Or is it? Does the society constantly reflect truth? Haven't religious beliefs shown us that freedom of the mind is confined by our psychological desire for certainty? During his discussion Nietzsche claims asceticism restricts the mind of making moral decisions which contradicts with Nietzsche concept of the ideal human, Übermensch, who would support his own

actions instead of conforming the moral decisions of a religious system because proto-existentialist Nietzsche believes that following religious beliefs demoralize people from the consequences of after-life. Ascetic religions follow utilitarianism and consequentialism, thus, creating a set of rules to conform and follow in order to receive appraisal in the afterlife. This conformal numbs the human kind from forming own moral decisions and restrict our mind from realizing the true form of reality. However, this idea is far deeper than moral values and decisions.

The psychological desires that the society has for the search of certainty and the awakening of the human kind forces to find truth in religious ideas. However, Nietzsche opposes this idea by stating that ascetic religions generates a 'lie' in order to trick people in their understanding of beginning of the world, understanding of the world, and illustrate the control forces of the world we live in. This claim can be supported by the superficial existence of God. The truth is acknowledged by the whole world and forms a film in between purest form of reality and the reality that we live in, to say the social norms and societal expectations. The relationship between the '... everything is permitted.' quote to express the human-generated film lies under societal expectations as it 'permits' several actions and thoughts and diminishes the ones not conforming.

Therefore, the purest form of reality is completely foreign to us as one has to desist the societal pressures, religious beliefs that individuals are forced to confine today. In order to pass through the film between pure reality

and 'human-generated' reality, one has to make moral decisions oneself, they have to doubt the reality of truth that is forced on them. Nietzsche tries to reach a superior knowledge of truth and reality through the liberation of restrictive forces which Nietzsche states as impossible because logical individuals wouldn't abandon faith for truth in order to survive in a society.

Overall, the analysis of the main quote 'Nothing is true, everything is permitted' in finding the purest form of reality is defined as an impossible obstacle for Nietzsche as it requires liberation from the society's expectations, norms and its external pressures forcing individuals to confine to a model such as ascetic religions which one wouldn't risk in order to survive in the 'human-generated' reality/world.

Ayça Bige Solmaz /12. Sınıf

Source: www.freepik.com

"There is scarcely any peace so unjust, but it is preferable, upon the whole, to the justest war" *Desiderus Erasmus*

War and Its Possible Consequences

War has been one of the primary way of nations have sought to gain power from another through the history of mankind. War in its smallest scale has always resulted in people losing their lives over a cause that even the fighting might not know about. It was chosen as a primary source of power throughout the history and was practiced frequently. War was disfavored only when mankind had the ability to annihilate itself through waging war.

Pacifism movements are apparent even in the most militarized societies. One of the advocates for peace is humanism. Humanism put the value of the individual higher than anything apparent in our world. The valuation of the individual put humanism at direct odds with war and militarism as war always claims countless lives. According to the humanism, any gain from any war cannot have a higher value than the individual as individual is held at the highest value. Therefore, even the idea of war is a waste time and resources, as the end result of any war would always cause the society to lose its general value, which makes war obsolete, and any kind of peace preferable compared to war. An example might be the results of World War I. At the end United Kingdom and France emerge as the victors of the war and had cemented themselves as the world's superpowers. Their political and economic gains all over the world had reached its peak after the war and it seemed like they had gained immense amounts of value. On the other hand, the war was carnage and had resulted in the death of around 15 million people. Through the lenses of humanism, the loss of all these people is a massive loss for society and the results of the war does not justify the means to achieve power. All these deaths had resulted in the loss of ingenuity,

individual thoughts and experience, which is irreplaceable. Moreover, from a utilitarian point of view war is a waste of resources. Utilitarianism states that what brings more utility should be the course of action taken. All of this lost knowledge cannot be recreated whereas the gains of the war could be supplemented from elsewhere. The utility coming from people is lost through war and subsequently war is a waste of invaluable resources. People's thoughts are for themselves and are impossible to recreate where economic growth and political victories can be achieved with excellent planning and leadership at any time. War causes the invaluable resource, that is the people, to be exchanged for less valuable resources such as economic and political power according to humanism and utilitarianism and therefore war should be avoided at any cost.

An argument against the peace at all cost is that forced peace might bring more damage to the people than war under some circumstances and therefore war should be kept as an option and not cast aside every time. The idea of pacifism is that society would move forward under every circumstance if that society were devoid of violence and consequently war. However, as history shows it, progress is not always the case. For example, in the 19th century, the Ottoman Empire had signed the treaty of Balta Liman. This treaty gave the British producers uninterrupted access to the Ottoman markets. This was done to conserve peace, as the Ottoman Empire needed the British support to be at peace with the Russian Empire at the time. Peace was achieved with the treaty but the Ottoman society did not achieve progress as pacifism has anticipated. Local businesses were forced to close, as they

people to live in worse life conditions. All the profits of British economic activities were taken outside of the Ottoman Empire and were never invested into the Ottoman Empire causing peoples live to get worse. The treaty not only stopped any progress they could have made but also caused the people living there to be worse off than before. The treaty done in the name of preserving peace had caused the Ottoman Empire to be semi colonized and peoples live got worse over time. Another example is the treaty of Sevres signed with the Ottoman Empire and the Allies aftermath of World War I. The treaty stipulated a broken empire where each part would be ruled by other powers and the people subsequently exploited by their new owners. An unjust peace was signed but the Turkish people chose to fight more and reject the treaty at all costs. In the end there may be more people that lost their lives for their country however their sacrifice had made sure the new Republic of Turkey was independent and its people far better off in the end. This independence was not possible by any peaceful means. The only way it was possible was war and the will of the people to be at war. Peace is most of time better than a state of war but there are times in which war is the only way society could move further than any peaceful resolution. Rejecting even the idea of war and not considering it may be harmful to the people living in that country although pacifism might state otherwise.

To sum it up, war is sometimes a necessary evil. Even though almost every time it would have disastrous consequences for the people, it is rarely the only solution for dead-ends. War causes suffering, damages society and irreplaceable loss but the results sometimes justify the means. War can be the only way to achieve lost cornerstones of a nation such as political and economic independence. Although generally war results in horrific consequences for the both sides of the participants, it is sometimes the only way the move forward and therefore should not be disregarded as an alternative option that is available to people as a course of action.

Berkin Çetintaş/ 12. Sınıf

*"Perhaps you have had the thought that nothing really matters,
because in two hundred years we'll all be dead."*

Thomas Nagel

Meaning of Life

Meaning of life had been discussed for generations throughout the history. Some searched for it in religion, some in art, and finally, some searched for it in philosophy. Existentialists denied there is any meaning in life, as it eventually led to death and knowing our actions and beliefs might not last. But, what if our actions do have a meaning in the future? Would that make life more meaningful? Is there a possibility that it can be known? As an answer to these questions, idealism explains that life has its own meaning, as being alive is the meaning of life. As "thinking humans", reality is created in the mind, thus the meaning of life is also in the mind. So, it might be said that two opposite opinions on this topic are that life has no meaning and that it has a meaning, but there are no definitions for the meaning of life.

First of all, denying the meaning and value of life was a popular opinion among the 20th century existentialists as death made life meaningless by putting an end to the effect of person on world. When the person does not exist in this world in a physical manner, it cannot create new ideas or do actions, so it cannot impact the world. As long as the person is alive, it can create and effect the world, but the meaning of these actions can be questioned. How does the meaning of them are decided? Does the impact of one's action on a wide population give it meaning or whether the most meaningful action is the one that makes the world a "better place"? For example, think of a person who works to end

Ekim 2019 tarihinde Baltık Denizi Uluslararası Felsefe Denemesi Yarışması yapılmıştır. Bu yarışma Dünya Felsefe Günü kapsamında 2002 yılından beri Unesco'nun desteği ile online olarak yapılmaktadır. Türkiye'yi temsilen 27 okuldan birer öğrenci katılmıştır. Ülkemizi ve okulumuzu temsilen yarışmaya 12. Sınıf öğrencimiz Deniz Güneri katılmış, 250 deneme yazısının içerisinde ilk otuza girerek onur ödülü almaya hak kazanmıştır.

hunger. He is trying to create better lives for a large number of people, thus trying to make world more liveable for them, he has the essential good-hearted goal. On the other hand, he is just a one person, and he cannot make an impact without becoming a part of a group, he is useless as just one person because even if he buys food for all the poverty-stricken people in his neighbourhood, he will not make a big difference on the general levels of hunger. Do his actions have a meaning? It might be said yes, as even saving one human life is important, but does it really matter if they will die anyway? This man can only extend a person's life, cannot essentially "save" the poor, hungry man. Even though he saves a few people, there are many more, and if the said man dies, there are still going to be hungry people in his neighbourhood. The death of a human is the most tragic phenomena, as it is the most inevitable and drains all the meaning from life itself. The

human as an individual cannot create meaning, life is just a path with a certain start and end. How is an individual significant? It might be said that by being part of a group an individual can achieve significance, but still, people are replaceable and death of one person will not create an impact on the world as a whole. Many people die every day, but nobody is aware of them except their families and friends. Even in death, the individual is meaningless, only collective death, such as genocide, can cause reaction from the world.

On the other hand, it can be said that life has a meaning, as being and staying alive is the meaning of life. Existence precedes essence; first, one must be alive to search for a meaning, essence in life. Humans, exist in order to live and die. That is the purpose and meaning of life, the things between that are only mere details in the bigger picture. The "human qualities" that define the nature of the human can only be given after agreeing that a human is formed, it is existing. This is directly opposite to the nature of "things", the objects. An object exists in its purpose and function in its creator's mind, before being formed in a physical state. This idea of human existence can be also supported by "Cogito, ergo sum"; I think, therefore I am. Thinking and questioning one's nature can be an indication of the existence of a person, but in order to have the "thinking function", one must be existing beforehand. As mind processes everything that humans receive from the outer world, thinking is the only way of knowing if something exists or not. If I am seeing a computer right now, my eyes transmit an image of a rectangle, white shiny thing with a screen on it, to my brain and my brain identifies and names the object as a computer. My mind identifies, thus gives meaning to the image of a random object. As humans do not have a creator, like the blacksmith of a sword, they first have to acknowledge their own existence before giving a meaning to it. We are

our own perceivers. We have to comprehend our existence in order to question its meaning. Only after this, it can be argued that the meaning of life is existing, as nothing can be more meaningful than that. To exist is to give meaning to living by being a human.

In conclusion, meaning of life is a controversial topic where most philosophers cannot find a common ground in -like most of the topics in philosophy. It can be argued that there is no common ground in this topic, as there isn't a clear-cut definition for the meaning of life, as then to question whether life has any meaning at all. If there wasn't a meaning in life, there would be no purpose to protect life from any harm, but we do protect it; but if there is a meaning in life, it is not found yet, as it cannot be proven, it is hard to believe that it exists. Thus, one might reach a final conclusion that life doesn't have meaning for humans right now; even if it does, it is beyond the understanding and comprehension of human species.

Deniz Güneri /12. Sınıf

Ezgi Recol/12. Sınıf

Yol

Doğanın bütün unsurları bir döngüyle doğal özüne dönmek ister. Akarsular, okyanusa dönmek ister. Zaten özü de sudur. Kuşlar, sıcak ülkelerine, yuvalarına uçmak isterler. Zaten özlerinde huzurda hissedecekleri yere uçuş arzusu vardır. Uçuşmak bu yüzden tabiatlarındadır. Su buharı, yağmurla yine suya dönmek arzusundadır. Meyveler ise bir tohumdan oluşur, filizlenir, tüketildiklerinde çıkan çekirdekleri de özleridir. O öz, yine toprakla buluşmak ister. Başka bir deyişle, tohum önce meyveye sonra yeniden tohuma döner. İnsan da böylesi bir döngünün içindedir. Kimileri bu döngünün, bu sürecin farkındadır. Kimileri ise uyku aleminde düş görmektedir. Fark etse de etmese de doğadaki her varlık gibi özüne dönmeye mecburdur her insan. Meyve örneğinden gidecek olursak, meyve bu

döngüdür, süreçtir, hayattır. İnsan hayatta özüne dönmek ihtiyacındadır çünkü bu bir zorunluluktur.

Peki, insanın özü nedir? İnsanın özü ilk yıllarında, yani çocukluk yıllarında saklıdır. Aklınıza küçük bir çocuk getirin. Bu çocuk gördüğü her şeyi büyük bir merakla sorgulayacaktır. Bir makine görse bunun adı, üstündeki rengi, makinenin işlevi, nereden çıktığı, nasıl yapıldığı... Aklınıza gelebilecek binlerce soruyu sorar da sorar. Çocuk bunları daha önce görmüş olsa da yeniden şaşırarak, yeniden merak edecek, yeniden soracaktır. Annesini bıktırana kadar hem de. Bu durum, özümüzde sorgulamanın varlığını kanıtlamaktadır. Çocuğun diğer özü ise iyiliktir. Her çocuk güler, güldürür, güldürünce yine

güler. Arkadaşı bir şey istese verir, biri düşse koşar, biri üzülse üzülür. İnsan bu duygularını zaman geçtikçe unuttur. Annesi kalemlerini herkese vermemesi için azarladığında, biri düşünce onun yanına gitmek için koşarken düştüğünde, "manasız" şeyleri kafasına takıp üzülmemesi söylendiğinde çocuk bu duyguları içine hapsedir.

Kısacası, insanın iki özü vardır: sorgulama ve iyilik. İnsanın yaşam mücadelesi aslında dışarısı tarafından sağır edildiği özüne ulaşma çabasıdır. İnsan, bu çaba yolculuğu boyunca özünden uzaklaştırıldığı sebeplerle yolunu kaybeder. Sözde modernliğe itilir. Modern insan olmak için pusula aslında içimizdir ama bunu fark edenimiz maalesef çok azdır. İnsanın bu yolculuğunu yani hayatını anlatan en güzel söz şudur: "Modern insan, dışarısı tarafından sağır edildiği için dinginliği ister."

İnsanın sağır edilme yollarından biri çok fazla sesledir. Gereksiz sesler, insanın önemli ve gerçek olanı ayırt etmesine engel olur. Bir kaos yaratır ve insanı bakıp göremeyeceği, hatta bakmak için duramayacağı bir hale sokar. İnsan böylece gerçeği duyamayacak kadar sağırlaşır. Bunun belki de en belirgin ve yaralayıcı örneği siyasi propagandadır. Çıkar peşinde daha hızlı koşabilmek için ruhlarını bir paçavra parçası gibi atan siyasetçiler, medyayı ellerinde bir oyuncak haline getirirler. Yanlı medya ile sadece ama sadece kendilerini duyurular. Böylece insanın özlerinden biri olan sorgulamanın önüne geçmeyi isterler. Kendi tahtlarında insanlarla stres topu gibi oynamak daha çok hoşlarına gider ve bu güce ulaşmak uğruna gerçekleri televizyon ekranının arkasına tozları tıkar gibi iteklerler. İzleyici tabii ki de yerdeki tozları göremez ve siyasetçiler de bu durumun farkındadırlar. İşte bu yüzden ne Afganistan Savaşı'nın gerçek sebebi, ne Suriye, ne Amerika, ne İsrail, ne de siyasetçilerin taktıkları maskelerin arkalarındaki gerçek yüzleri asla ekranlara yansımaz. Ekranlara düşünmeyin diye

yansımaz. Düşünmeyelim diye yansımaz. Yansıtılmaz. İnsanın düşünmesi, diktatör siyasetçilerin tahtını tehdit etmektedir. Rudyard Kipling'in "En kudretli uyuşturucu, politikacının ağzından çıkan kelimelerdir." , Adolf Hitler'in "İnsanın düşünmemesi liderler için ne büyük şans." ve "Eğer bir yalanı yeterince uzun, yeterince gürültülü ve yeterince sık söylerseniz, insanlar inanır. İnsanları, bir yalana inandırmanın sırrı, yalanı sürekli tekrar etmektir. Sadece tekrar, tekrar ve tekrar söyleyin." sözleri bu acı duruma işaret etmektedir.

İnsanın sağırlaştırılmasının diğer bir örneği ise beyin yıkayıcı eğitimidir. Bu eğitimde mütemadiyen kafa karıştırıcı sesler, beyin yıkayıcı cümleler, zorunlu okutulan dersler, zorla götürülüp yobazlığı aşıl原因an siyasi nutuklar çocuğun sorgulama dünyasının önüne bir set çekmektir. Çocuk bir tuvaldir, eğitim de tuvali renklendirir. Bazen rengarenk boyar. Çocuk hoşgörüyü sahip olur. Bazen de az önce değindiğim yöntemlerle siyaha boyanır. Siyah. Simsiyah. Bu "eğitimcilerin" hesaba katamadığı tek durum tuvalin boyamaya rağmen aslında halen bembeyaz oluşudur. İnsanın özü hep aynıdır. Hep beyazdır ve insan hep bu öze ulaşma çabasında olacaktır.

İşitme yetisini kaybettiren diğer bir örnek ise toplumun süblimene mesajlarıdır. "Para", "başarı", "sınıf" kavramları çocuğa dayatılır. Çocuk zorlanır, yolundan saptırılır. Doğanın değil paranın yeşilini görmek isteyenler, başarı olarak kendilerini kaybetme başarısızlıklarını anlatanlar, etiketin simülasyonu içinde boğulup ciğerleri su dolanlar çocuğa dayatır bu saçmalıkları. Onu özünden uzaklaştırır. Mütemadiyen çok ses yaratır ve çocuğu gerçek seslere karşı hiçbir şeyi duyamaz hale getirir.

Birbirlerine karşı yapmacık hareketlerle davranan insanlar da aynı uğultuya eşlik ederler. Sahte gülüşler, sahte öpüşler, sahte aşklar, sahte dokunuşlar, sahte inanışlar, sahte

sözler ve sahtelik akan insanlar insanın kafasını şişirir. Onu gerçek seslere karşı hissizleştirme amacıdadır bu ikiyüzlü mahlukatlar.

Bu durumları fark edebilen modern insan ise iç huzuru aramaya başlar. Bazen tökezleyince, bazen karşı çıkamadığı durumu düşünmeye mecbur kaldığında fark eder insan gerçeği. Bu fark ediş, insanın özüne dönme serüvenini kavramanın ilk adımıdır. Bu iç huzuru kavrayış, dinginliği istemektir. Sağır edilen insan, dinginlik arzusuyla yanıp tutuşmaktadır artık.

İnsanın sağır edilme yollarından ikincisi ve sonuncusu da acı gerçektir. İnsan ölümle karşılaştığında hayatın acımasız yüzüyle tanışır. Yakınını kaybettiğinde ateşin sadece düştüğü yeri yakması belki ölümden de acı gelir insana. Kimi zaman ihanetle karşılaşır insan. Bazen arkadaşı, bazen iş ortağı, bazen kocası, bazen de çocuğu sırtından vurur insanı. Kimi zaman ise Shakespeare'in dediği gibi "Güven bedenden çıkar ve bir daha asla aynı vücuda geri dönmez." Güvensizlik yıkar insanı. Bazen başkası ona güvenmez, bazen kişi başkasına inancını kaybeder. Bazen de kendine güvenmez ve bu en fenasıdır. Bütün bu acı gerçekler, yıpranışlar, yaraları açıp kanatıp bir daha kanatmalar insanı hissizleştirir. Sağır eder. İnsan gerçek sesleri duyamaz veya duymak istemez. Hayatın acı yüzü ondan bu zevki alır, onu rencide eder. Bu durumda modern insan yine dinginliği arar. İç huzurunu, özünü arar. Özüne geri dönmek ister. Bunun için bu çıkmazda ağlayabilir, bağırabilir, anılarını hatırlayabilir, yazabilir hatta intihar dahi edebilir. Amaç öze ulaşmaktır neticede. Yöntem değişir sadece.

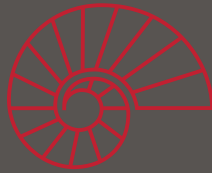
Sonuçta insan, dışarısı tarafından sağır edilir. Bu sağır ediş bir kurbağanın suyunu yavaşça ısıtıp onu öldürmek gibidir. İnsan ise ölmez. Aksine dinginlik arzusuyla özünü arar. Kimliğini oluştururken darbeler aldığını zanneder. Oysaki darbelerin onu sevk ettiği bu çaba

yolculuğudur gerçek kimliği. Çıkarcıların illüzyonunun içinde özünü kaybettiği kanısına kapılır. Aslında bu labirentin içine düşmeden çıkışa yürümesi mümkün değildir. İnsan sağır edildiğinde ve bunu fark ettiğinde dinginlik arzusuyla özüne yönelir. Bu öze hep ulaşır. Kimileri bu özün ışığına teslim eder kendini. Kimileri de kabuslardan uyanmanın mahmurluğunu yaşar. Modern insanlardan bazıları yolun sonuna ulaştığını fark edemez sadece ve yol bittiği yerden başlar.

Begüm Alkan /10. Sınıf

Source: www.freepik.com

KOÇ OKULU
İLK · ORTA · LİSE

VKV Koç Özel İlkokulu, Ortaokulu ve Lisesi
Tepeören Mahallesi Eski Ankara Asfaltı Caddesi No: 60
Tuzla 34941 İstanbul, Türkiye
www.koc.k12.tr

 Vehbi Koç Vakfı